

Az ELTE Filozófia Intézete tanévnyitó konferenciáját 2022 szeptember 29–30-án tartja a következő címmel:

**TUDÁS, TEKINTÉLY, TEKINTÉLYROMBOLÁS.
AZ EPISZTEMIKUS AUTORITÁS PROBLÉMÁJA A FILOZÓFIÁBAN**

Szervezők: Bene László, Borbély Gábor, Szalai Judit.

A köznapi életben és teoretikus nézeteinkben meggyőződéseink egyaránt túlnyúlnak közvetlen tapasztalatainkon és az ezekből levonható következtetéseken. Az európai kultúrában a korai görög filozófusokkal a Kr. e. 6–5. századtól kezdve megjelent a racionális kutatás gyakorlata, mely a hagyománytól független észérveken alapult. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a hagyomány és tekintély ne játszott volna és ne játszana ma is szerepet magában a filozófiai és a tudományos kutatásban. Az ókori filozófiai iskolák már a klasszikus és hellénisztikus korban is jellemően egy-egy alapító autoritását fogadták el. A kései antikvitás időszakától a pogány filozófia és a felemelkedő kereszténység gondolkodói teoretikus teljesítményeiket egyaránt autoritatív szövegek értelmezésének formájában prezentálták. Megjelent az autoritás problémáira való reflexió is, amely – különféle kontextusokban – a középkori és újkori filozófiában szintén standard téma maradt.

Ezek a hagyományos problémák ma sem veszítették el az aktualitásukat. Hogyan elemezhetjük az episztemikus, a morális és a politikai autoritás viszonyát? Észszerű-e tekintélyekre támaszkodnunk a tudományos vagy a filozófiai kutatásban, illetve a köznapi életben? Nem mond-e ez a gyakorlat ellent az ész vagy a szelf autonómiájának, ami a modern kultúrában alapvető értéknek számít? Vajon lehetséges-e pusztán és mindenekelőtt a saját önálló megfontolásainkra támaszkodnunk? Szükség van-e erre egyáltalán, és ha igen, mit nyerünk ezzel? Megfordítva a kérdést: meglehetünk-e tekintélyek nélkül? Lemondhatunk-e arról, hogy bizalmat helyezünk a standard tudományos intézményekbe, és a tudományos eredményeken alapuló gyakorlatokba, amilyen például a nyugati orvoslás? Hogyan viszonyulhatunk az alternatív – vallási, morális, politikai, mozgalmi és a szociális médiában kialakuló – tekintélyképzés gyakorlatához? Mennyiben lehetséges átalakítani az episztemikus tekintélyi viszonyokat kívülről, politikai vagy társadalmi elvárásoknak megfelelően? Milyen feltételekkel vethetünk el észszerűen hagyományos vagy önjelölt episztemikus autoritásokat?

Konferenciánkon egyaránt szívesen látunk tisztán filozófiai, filozófiatörténeti és interdiszciplináris megközelítést alkalmazó előadásokat. A jelentkezéshez az előadók küldjék

el intézményi affiliációjukat, előadásuk címét, valamint egy maximum 300 szavas absztraktot a filint@btk.elte.hu e-mail címre **2022. augusztus 5-ig**. Az előadásokból a *Magyar Filozófiai Szemle* tematikus különszám formájában válogatást tervez megjelentetni. A benyújtott kéziratok a folyóirat szokásos anonim szakmai lektorálási folyamatán esnek át.

Budapest, 2022. 06. 25.

A konferencia szervezői